

Energetický trh v Evropě zažívá rošádu. Zelené elektrárny vítězí nad uhlím a jádrem

Díky podpoře obnovitelných zdrojů německá zelená elektřina vytlačuje klasické výrobce z trhu. Dopadá to i na ČEZ. Přestává platit mýtus, že investice do energetiky je sázkou na jistotu. Akcie energetických firem loni ztratily čtvrtinu hodnoty.

Energetický trh ve střední Evropě se radikálně mění. Padají všechny dosavadní jistoty, přestávají platit zaběhaná pravidla. Na svědomí to má prudký rozvoj zelených elektráren.

Změna se nevyhýbá ani Česku, kde jsou momentálně solární, větrné či biomasové elektrárny v nemilosti. Jejich podpora slábne, v roce 2014 by měla skončit úplně. Jenomže sousední Německo, které se vzdalo jádra, na ně dál sází a dotacemi podporuje jejich rozvoj. To ovlivňuje i český trh a hospodaření české skupiny ČEZ.

Co se na trhu děje? Rychle narůstající výroba z obnovitelných zdrojů v Německu začíná vytlačovat v celém regionu z trhu elektřinu z klasických elektráren. To sráží zisky i hodnotu akcií energetických firem. Včetně ČEZ.

Energetické akcie ztrácejí

Přestává platit mýtus, že investice do energetiky je sázkou na jistotu. Akcie evropských energetických společností ztratily během loňského roku 26 procent hodnoty.

"Letos klesl jejich index o dalších 12,6 procenta. Přitom všechny evropské akcie celkově ztratily za stejné období jen 0,6 procenta. Nečekám ani v budoucnu, že energetický sektor bude nějak super růstový," říká analytik společnosti PPF Asset Management Petr Novák. "Doporučoval bych investorům poohlédnout se po zajímavých akciích jinde," potvrzuje Tomáš Sýkora z Patria Finance.

Změny na trhu, způsobené nástupem zelených elektráren, jsou podle řady expertů, například analytika J&T Banky Michala Šnobra, nevratné.

Zaplatí to spotřebitel

Německo dnes vyrábí z obnovitelných zdrojů 20 procent své elektřiny. Do roku 2020 se chce dostat na 35 procent. Například Šlesvicko--Holštýnsko chce postavit tolik zelených elektráren, aby mohlo dvě třetiny své elektřiny vyvážet.

I když i v Německu sílí kritika podpory zelené energetiky, vláda dál počítá s tím, že bude jejímu rozvoji pomáhat. Produkce zelených elektráren se stejně jako u nás přednostně vykupuje za pevné ceny, dotované spotřebiteli. Což zkresluje trh.

Elektřina z uhelných, jaderných, ale i velkých vodních elektráren nemá na rozdíl od dotované konkurence zaručený odbyt, prodává se na burzách. Začíná jí být nadbytek a její cena klesá. O to víc, že průmysl je v útlumu, a k tomu se spotřebitelé učí energií šetřit.

Přes pokles ceny na burzách ovšem spotřebitelům elektřina zdražuje. Právě oni totiž platí podporu solárních či větrných zdrojů. Jen u nás mají dotace zelených elektráren v příštích 15 až 20 letech přesáhnout 800 miliard korun. Na druhou stranu rostoucí podíl zelené elektřiny sráží cenu tradičně vyrobené elektřiny. To platí pro uhlí, jádro, ale i vodu.

"Absurdně je dnes vytlačována z trhu dokonce i ta nejčistší a nejšetrněji vyráběná elektřina z velkých rakouských hydrocentrál," říká Jan Pravda z fondu Sanning Capital.

Zuzana Kubátová, Petr Lukáč, Hospodářské noviny